

Καλαρρυτιώτικα Νέα

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ» ΙΩΑΝΝΙΝΑ

◆ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2003 ◆ ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 107 ◆ ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 ◆ Δ/ΝΣΗ: ΔΩΔΩΝΗΣ 7 Τ.Κ. 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Κοντυλιές

ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ: ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ ΞΗΜΕΡΩΜΑ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗ
τ. ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

— ημέρωσε μια μέρα δροσερή και
— φωτεινή, με ορεινό δροσάτο αγέρι
— και τον ουρανό ανάλαφρο με λίγα
απαλά κάσπια σύννεφα, που θύμιζαν
στιγμές ευτυχίας. Γύρω μας απλωμένη
στα δέντρα και τους θάμνους μια δέσμη
από φθινοπωρινά χρώματα και αποχρώ-
σεις, μέσα Οκτώβρη στο κεφαλοχώρι της
Πίνδου Καλαρρύτες, ξυπνούσαν ρομαντι-
σμό και ποιητική διάθεση.

Το πρωινό δροσερό αγέρι άνετα καθά-
ρισε τον ουρανό που θύμιζε δάκρυ παιδι-
ού στη σαρμανίτσα. Ο αγέρας μίλησε στα
φύλλα της μουριάς της αυλής και είπε
"Δουλειά δεν έχω για σήμερα". Ύστερα η
φωνή χάθηκε πίσω απ' τον ίσκιο της
οιάς.

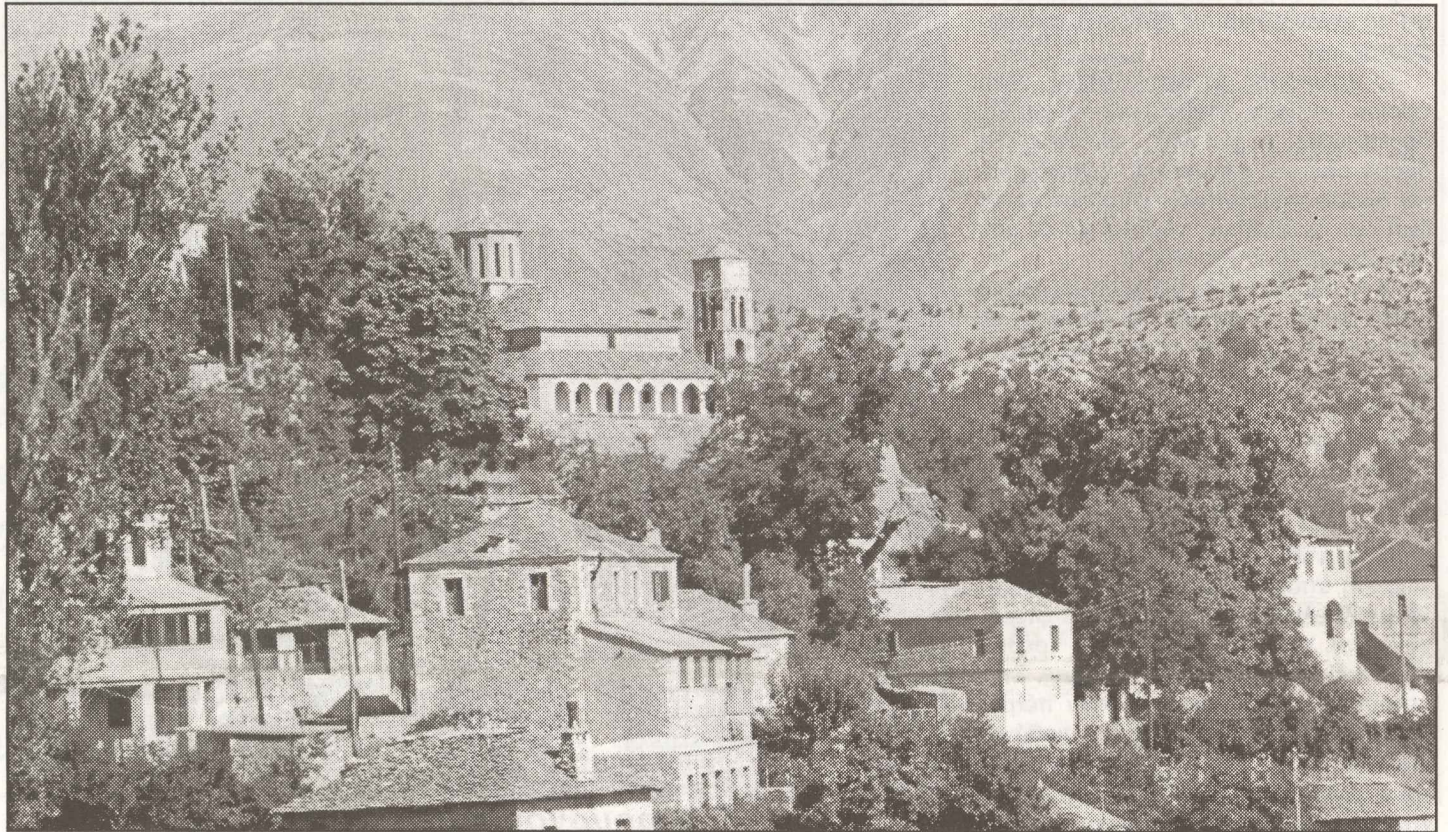
Η μαγεία της ορεινής αυγής. Το χάρα-
μα, το ξημέρωμα, σαν ένα μένος ποτα-
μού, πλημμυρίζει από χαρά σχίνα, βά-
τους, καλντερίμια κι ο κόσμος της ρε-
ματιάς αρχίζει το λάλημά του. Όλα γύρω
μας: χρυσάφι και ουρανός! Η ασίγηστη
σπίθα του πόνου μες στην καρδιά των
ξωμάχων αναμερίζει και η ζωή γίνεται κα-
θρέφτισμα καλών ονείρων.

Οι περαστικοί αρθρώνουμε ευχάριστα
τη διαπίστωση: "Ξημέρωσε!" Το βεβαιώ-
νει το πρώτο φως της ημέρας. Γίνεται
ημέρα, φως χαρά ελπίδα. Οι πρώτες
αχτίδες του ήλιου ψάχνουν για τις απόκο-
σμες ψυχές να αφήσουν μήνυμα στρο-
φής, επιστροφής, γυρισμού στον κόσμο
των βουνών μας.

Τα πουλιά στα κλαδιά των δένδρων ξε-
μουδιάζουν τα φτερά τους κι αρχίζουν
την εωθινή τους ουβερτούρα. Τα πρόλα-
βαν οι πέρδικες της Κρούνας με το μονα-
δικό γλυκολάλημά τους. Ο ουρανός μέθυ-
σε και σέρνει την αυλαία και φανερώνει
το μεγαλείο της περήφανης οροσειράς
της Πίνδου Μπάρος, Κακαρδίτσα, Πρέσ-
σος φιγούρες μοναδικές Αρχαίας Ελληνι-
κής τραγωδίας, τέρπουν, υποβάλλουν,
ενθουσιάζουν.

Το караβάνι των αλόγων του Νικόλα
και του Κώστα ανηφορίζει στο συνοικι-
σμό του Μπούφου. Κι ο ίσκιος των αλό-
γων και του αγωγιάτη καθώς συμπορεύε-
ται πλαταίνει τη γοητεία του ξέφωτου. Τα
ταπεινά λιθάρια της γης σιωπούν, σιγούν,
σπαίνουν. Πολύ θα 'θελα να μου πουν:
Η απόγνωση της ορεινής μοναξιάς, τι τά-
χα είναι: παράξενη ησυχία μπροστά από
καταιγίδα ή τα πρώτα φτερουγίσματα
προκοπής του τόπου μας;

Τα περήφανα κοπάδια των Καλαρρυ-
τών αραίωσαν στις στάνες και κατηφορί-
ζουν στον ερίβωλο Θεσσαλικό κάμφο,
στην Γκιούλμπερη, στο Μακρυχώρι, στο
Σικούριο κ.α. Τσελιγκάδες, βοσκοί, φαμί-
λιες, κοπάδια, μέχρι του Αϊ Δημήτρη φεύ-
γουν όλοι. Κατάγμυνα μες στη θωριά και
στη σκέψη μας θα υψωθούν τα βουνά
μας και η ενάργεια του όμορφου κόσμου
των ξωμάχων μας. Θα ανέβουν στα βου-
νά μας τα Αϊ Γιωργιού.

Μια όμορφη άποψη του ιστορικού χωριού μας

Οι γυναίκες των τσοπάνων, των ποιμέ-
νων, των πιστικών, οι σύγχρονες αμαζό-
νες του τόπου μας καλημερίζουν τους
συγχωριανούς με βαριά καρδιά. Μέσα
τους ζουν μια πέτρινη θλίψη που αφή-
νουν: τα βράχια, τις ράχες, τα τρεχούμενα
νερά, τα τσαρδάκια, τα ζωντανά, τα πά-
ντα, κυριολεκτικά τις καρδιές τους. "Όλα
αυτά δεν είναι ένα όποιο περιβάλλον γι'
αυτές, αλλά ρίζωμα και περηφάνια ορει-
νής αιθρίας.

Οι αναμνήσεις, οι θύμισές τους, χαρού-
μενες και πονεμένες γίνονται με τον καιρό
μέσα τους αγάλματα του 5ου αιώνα π.Χ.
της κλασικής Ελλάδας. Βάσανα, πόνοι,
δάκρυα, χαρές, τραγούδι, ευτυχία έχουν
πετρώσει μέσα τους κι έχουν γίνει ένα με
τον γρανίτη της καρδιάς τους.

Η φθινοπωρινή αύρα, ο ξειδωρος άνε-
μος της Πίνδου μας, συχνά στο πέρασμα
του μασιγώνει αγχώδεις σκέψεις, κρυφές
πληγές, ανέκφραστες μέσα στο μένος της
εποχής. Η καρδιά των ξωμάχων των Κα-
λαρρυτών μέσα στο θησαυρό, στη σπα-
τάλη ομορφιά του ορεινού ξημερώματος
της Πίνδου, βρίσκει απανεμιά, ηρεμία,
γαλήνη, κοντολογίς τον εαυτό της.

Οι αχτίδες τους ήλιου της Κακαρδίτσας
ξεθάρρεψαν, παίζουν, αμέριμνες σαν άγ-
γελοι στο σπίτι του ξωμάχου, στη μουριά
της αυλής, όπου τα κιτρινωπά φύλλα της
φαντάζουν χρυσά. Θα πεις ότι γυαλίζει
δεν είναι χρυσός, αλλά και το χρυσάφι
όταν βγαίνει από τα σπλάχνα της γης δεν
λάμπει. Μετά από σκληρή εργασία, ιδρώ-
τα πόνο, λάμπει, αποκαλύπτει την αρχο-
νιά του.

Το τριανταφυλλένιο πρωινό φως της
Πίνδου, όταν καταδέχτηκε και το πιο τα-
πεινό σκίνο βγήκε απ' της γης ένα φως
εωθινό, ένα φάσμα αχνού φωτός που
ημέρεψε τους λόγους και τις κοντοραχού-

λες, μια παρουσία ευοίωνη που γεμίζει
την καρδιά ευφροσύνη και συγκίνηση.
Εναργής η αίσθηση ότι στη φύση γίνεται
κάτι μεγάλο, ωραίο, βαθύ. Τα κοπάδια
στο λόγο της Παναγίας θύμιζαν κεφάλαιο
ζωής, φυσική αλήθεια, θυσιασμένη πά-
ντοτε απ' την κουφόνοια των "υπευθύ-
νων", που έχουν λογική συγκρότηση ή
συνέπεια στις ενέργειές τους!

Μια πανέξυπνη βλαχοπούλα, ήταν δεν
ήταν πέντε έξι χρόνων, ένα κατακόκκινο
τριαντάφυλλο της Πίνδου, στην ώρα του
πρωινού με δέος σκύβει και φωνάζει
στον όχτο της Τσόρας.

Μάνα, μανούσια, τι όμορφα που μοσχο-
βολούν!

Μάζεψε, μανάρι μ' και δώσε και στον
κύριο.

Το κοριτσάκι με μια ευχάριστη σβελλάδα
μάζεψε ένα μάτσο μανουσάκια, μενεξέ-
δες, αυτά τα υπέροχα ία των προγόνων
μας με τα μοβ άνθη και το μοναδικό τους
άρωμα. Παρένθεση Θεού η προσφορά
των λουλουδιών απ' τη μικρή. Έρχονται
κάποιες στιγμές της ζωής που πάνω απ'
τα βάσανα και τις δοκιμασίες του βίου
βγαίνει ήλιος, ορεινός, γνήσιος, ελκρινής
που διώχνει την κατάχνη της ζωής μας.

Ευχαριστώ καλή μου. Πως σε λένε;

Άρτεμη.

Ωραίο όνομα.

Είναι το όνομα της γιαγιάς μου.

Και δικό σου.

Οι φθινοπωρινές πνοές της Πίνδου ρι-
δωναν τη χλόη. Μετά τις βροχές καλοσύ-
νεψε ο καιρός και η γης έβγαλε χόρτο. Η
βροχή και ο ήλιος, συνεταιίροι παλιοί,
ανασταίνουν τη φύση.

Μια φρέσκια αίσθηση βουνού το γνήσιο
τραγούδι του ξωμάχου που λες και βγαί-
νει απ' τα σπλάχνα της Πίνδου μας. Λα-
γαρό, ελαφρώς βραχνό, με μοναδικά γυ-

ρίσματα σε ταξιδεύει σε μυστικά, απόκρυ-
φα, απόρρητα ταξίδια. Η μοναξιά σκοτώ-
νει. Να 'σαι μόνος δεν αντέχεις βουβός,
πρέπει να πεις κάτι στα ζωντανά, στα
πουλά, στον ήλιο, παντού.

Ο τσοπάνης του λόφου της Παναγίας
μαγεμένος απ' τη γοητεία του πρωινού
του φθινοπώρου αρχίζει το υποβλητικό
τραγούδι του:

"Γλυκοχαράζει στα βουνά
κι η αγάπη μου κοιμάται..."

Γνήσια, καθαρή, τρυφερή ψυχή και κορ-
μί αργασμένο στα αγριοκαιρία, τις κακο-
τοπιές και τα διάσελα. Πατάει γερά στο
χώμα μας κι αφήνει χνάρια περηφάνιας
και προκοπής στο πέρασμά του ο τσοπά-
νης! Το άκουσμα του τραγουδιού στο
βλοσυρό διαβάτη ανοίγει την καρδιά!

Αλήθεια στις ημέρες μας υπάρχει το
χρυσόμαλλο δέρας; Ζει ο Φρίξος και η
Έλλη να ταξιδέψουν στην Κολχίδα για να
το μεταφέρουν;

Η απάντηση στην πρώτη ερώτηση είναι
θετική. Υπάρχει το χρυσόμαλλο δέρας εί-
ναι η ξεχασμένη, εγκαταλελειμμένη, η
μαρτυρική ορεινή χώρα!!!

Είναι λάθος να υποστηρίζουμε πως η
αντικειμενική πραγματικότητα: ορεινή χώ-
ρα, εξακολουθεί να παραμένει η ίδια μετά
από το πέρασμα απ' την ανεπάρκεια και
την παθολογική αδιαφορία της Πολιτείας.
Την απάντηση στη δεύτερη ερώτηση
για τον Φρίξο και την Έλλη την αφήνω
στη διακριτική σας ευχέρεια.

Την ώρα του εωθινού, μέσα του Οκτώ-
βρη, στο κεφαλοχώρι της Πίνδου Καλα-
ρρύτες είδα τον εαυτό μου να τρέχει κατά-
σκαρκα στις βουνοπλαγιές, σαν ένα ίσκιο
σκίνου, όταν χτυπιέται αλύπητα απ' το
ανεμόβροχο. Αυτό ξαστέρωσε την αχλύ
του βίου μου.

Βοήθεια

ΟΛΓΑ ΒΟΤΣΗ

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΟ ΑΙΜΑ ΣΟΥ

Άγνωστος χώρος το αίμα σου.
Μπαίνεις από μικρές, ηλιόλουστες πόρτες,
ακούς εξάσιους και κομματιασμένους κελαηδισμούς,
αγγίζεις άνθη και γαλάζια νερά,
και ξάφνου χάνεται σε μακριές σκοτεινές στοές,
ακούς παράξενους ήχους.

Κοντοστέκεσαι
Εδώ το πουλί και κει το κεφάλι μιας κουκουβάγιας.
Βότσαλα εδώ, και κει τούφες σκοτάδι πηχτό
και βαθιά στον βουών τις άκρες
τ' απύθμενα φαράγγια της ερημιάς.

Δρόμοι, δρόμοι και μικρά μονοπάτια
κι αυτός ο φαρδύς ο βασιλικός ο δρόμος
που απάνω του τα παπούτσια σου λιώνουν.

Σε τούτο το άγνωστο δάσος
μόνο ο θάνατος το κλειδί σου κρατεί.
Εκεί για πρώτη και τελευταία φορά
τ' όνομα της χώρας που πλανηθής θα μάθεις,
εκεί αίμα και ψυχή θα βυθομετρήσεις.

ΤΑ ΓΕΡΙΚΑ ΓΟΝΑΤΑ

Στων προγόνων τον κύκλο,
στης φωτιάς τον κύκλο κάψε τα δάχτυλά σου.
Οι προαίωνες φωνές της δικαιοσύνης φωνάζουν.

Των γερόντων άγγιξε το μπαστούνι,
ότι δώσανε πλήρωσε.
Τα γέρικα γόνατα σε φωνάζουν,
τα μισά ζωντανά,
τα μισά πεθαμένα,
παρακαλούν.

Δύσκολος ο δρόμος στον Άδη.
Στήριξέ τα ως να πλησιάζουν στο κατώφλι,
βοήθησε στην υπόγεια σκάλα να κατεβούν.

Πάνω στα φύλλα έρχονται κι άλλα φύλλα να πέσουν,
πάνω στις μέρες άλλες μέρες και νύχτες
και ο όμορφος κόσμος σιγά - σιγά βουλιάζει και χάνε-
ται,
και του φιδιού το ντύμα
στους έρημους δρόμους αζήτητο μένει.

ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ ΤΑ ΣΤΟΜΑΤΑ

Σαν τ' άσαρκα στόματα των μικρών πουλιών
τ' ακατοίκητα στόματα τρέμουνε των γερόντων
κι από μνήμες κι ελπίδα
περιμένουνε να γεμίσουν,
τρύπες ανοιχτές,
όπου έλιωσε το γέλιο τους και το κλάμα,
σκάλα που οδηγεί ίσια στην καρδιά του Άδη.

Ρημαγμένα πηγάδια,
το θαύμα ακόμα προσμένουν,
κι ίσως τη λεπίδα του αγγέλου
για χαμόγελο τήνε παίρνουν
και χωρίς αντίσταση παραδίνονται.

Στον τόπο μας με

Η γέννησις του Χριστού

Από την παραμονή των Χριστουγέννων (24 Δεκεμβρίου) μέχρι τα Θεοφάνεια (6 Ιανουαρίου) είναι δώδεκα Άγιες ημέρες, γνωστές ως Δωδεκαήμερο. Σ' αυτό το διάστημα εορτάζουμε τρεις μεγάλες γιορτές που έχουν σχέση με τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό: α) Τα Χριστούγεννα, β) Την Πρωτοχρονιά και γ) τα Θεοφάνεια ή Φώτα.

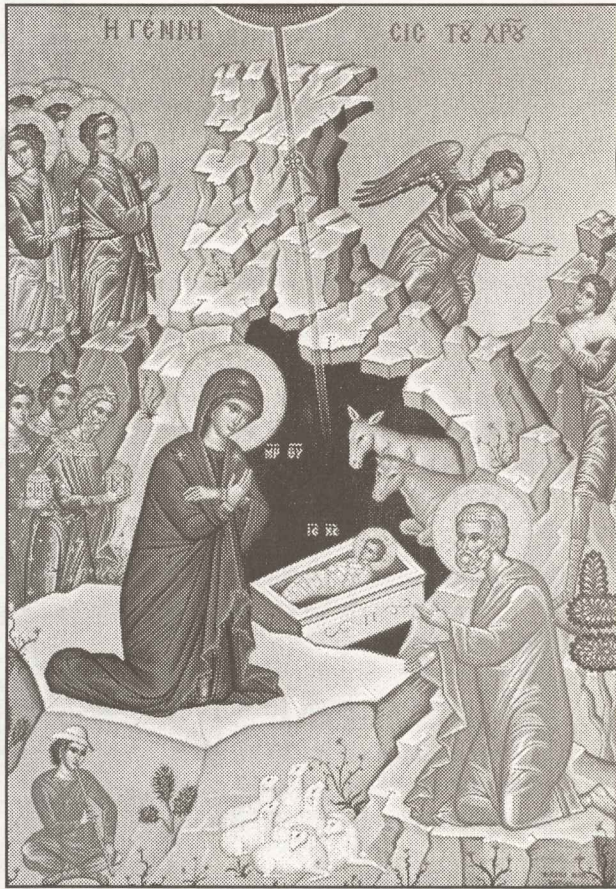
Τα Χριστούγεννα για τη γέννηση του Χριστού, την Πρωτοχρονιά για την περιτομή του, αλλά και την αρχή του χρόνου και τα Θεοφάνεια για τη βάπτισή του.

Θα θυμίσουμε "εν ολίγοις" ελάχιστες πτυχές από τον εορτασμό των Χριστουγέννων στο κεφαλοχώρι μας Καλαρρύτες. Συγκεκριμένα στο "πάντρεμα της φωτιάς".

Στο τζάκι το βράδυ των Χριστουγέννων, που μοσχοβολούσε ασβέστη από τη φροντίδα της καλονοικοκυράς του σπιτιού, έβαζαν το πιο καλό πουρναρίσιο κούτσουρο και τα πιο καλά πυροστόξυλα, για να γίνει καλή φωτιά για να ζεσταθεί ο Χριστός. Μετά η νέα του σπιτιού, η νύφη κατά κανόνα, έριχνε λάδι στη φωτιά. Στο ερώτημα: γιατί κάνανε αυτή τη χοή, απαντούσαν: "Έτσι το βρήκαμε ή για το καλό".

Η αλήθεια είναι ότι αυτό είναι αρχαίο ελληνικό έθιμο, σπονδή στην Εστία! Μετά έριχναν διαφόρων ειδών ξύλα στη φωτιά: πουρνάρι, ρίκι, σφοντάμι, κέδρο, κερασιά, γκορτσιά κ.λ.π. Αυτό είναι το "πάντρεμα της φωτιάς".

Η παραπάνω νύξη στην λαμπρότητα, το μεγαλείο, την αίγλη, που υποβάλλουν απεριγράπτα συναισθήματα μεγάλης ψυχικής έξαρσης, δέους και διαφύλαξης των πατροπαράδοτων ηθών και εθίμων

Η γέννηση του Χριστού

του λαού μας, φτάνει να γίνει σπιρούνισμα να συγκεντρωθεί το σώμα του λαϊκού μας πολιτισμού στο κεφαλοχώρι μας Καλαρρύτες. Η προσπάθεια επαινετή, αλλά προσοχή: Σεβασμός στη γνησιότητα, όχι προσωπικές παρεμβάσεις.

«Καλήν εσπέραν άρχοντες ...»

Αρκετές ημέρες πριν τα Χριστούγεννα, τα παιδιά του κεφαλοχωριού μας ετοίμαζαν τα παλιά χρόνια την παρέα τους για τα κάλαντα. Η παρέα είχε συγγενική σύνθεση: αδέρφια, ξαδέρφια ή τοπική, γειτονοπούλα, φίλοι κ.λ.π.

Χαράματα ξεχώνονταν στους δρόμους άρχισαν από το Γκόντρο. Τον μπάρμπα Βασίλη Ρούκη και τέλειωναν στο μπάρμπα Γιάννη Ζώγκο στην κορυφή του χωριού.

Περνούσαν απ' όλα τα σπίτια ν' αναγγέλουν τη Γέννηση του Χριστού μας! Τι μοναδικά ακούσματα, τι πνευματική ανάταση, τι έκσταση! Το βασικό φιλοδώρημα ένα κου-

λούρι που το πέρναγαν στο σπάγκο, γερό σχοινί, γύρω από τη μέση. Φυσικά σταφίδες, καρύδια κ.λ.π. συνόδευσαν το κουλούρι.

Καλήν εσπέραν άρχοντες, αν είσαι ορισμός σας Χριστού τη θεία Γέννηση, να πω στ' αρχοντικό σας Χριστός γεννάται σήμερα, εν Βηθλεέμ τη πόλει, Οι ουρανοί αγάλλονται, χαίρει η κτίσις όλη.

Εν τω σπηλαίω τίκτεται εν φάτνη των αλόγων Ο βασιλεύς των ουρανών και ποιητής των όλων Πλήθος αγγέλων ψάλλουσι το δό-

ξα εν Υψίστοις ...

Ακολουθούν οι ευχές. Υπάρχουν και παραλλαγές στα παραπάνω βασικά κάλαντα. Τα παιδάκια είχαν τα δικά τους κάλαντα στα βλάχικα: "Κουλίνα, μιλίντα ..."

Όλα αυτά μέσα στο αλπικό τοπίο των χιονισμένων Καλαρρυτών, των αγώνων ντόμπρων ανθρώπων, με την ανθρωπιά και την πίστη στο Χριστό μας. Τα έθιμα, η παράδοση είναι γεγονότα και μηνύματα ανθρωπιάς δεν είναι μουσειακό είδος για "συνεντεύξεις" από άσχετους, αλλά η νοηματοδοτημένη ζωή του μεγάλου πολύπτυχου λαού μας.

Δεκέμβρης κοντά στο τζάκι

Οι Καλαρρύτες της Πίνδου, είναι αρχοντοχώρι με μύθο, ιστορία, πολιτισμό και μοναδική ακτινοβολία όχι μόνο στον Ελλαδικό χώρο, αλλά και παγκόσμια. Αυτό δεν είναι σοβινιστική διατύπωση, κάθε άλλο, είναι η πραγματικότητα των ντόπιων και ξενιτεμένων Καλαρρυτιωτών, όπου γης, που δοξάζουν το δαιμόνιο του Ελληνισμού π.χ. Οικονόμεια Βούλγαρη κ.λ.π.

Τα παλιά τζάκια στη σπιτομάνια (το καθιστικό) ανάμεσα στα μπάζια με τα μάλλινα υφαντά της χρυσόχερας Καλαρρυτιώσας και αργασμένα στα μαντάνια της Κουιάσας δεν είναι μόνο μια αισθητική ρομαντική παρουσία, είναι και αυτό, αλλά πέρα και πάνω απ' αυτό είναι μια διάχυτη ποιητική ατμόσφαιρα. Εκφράζει την ηρεμία και την αγωνία του ζωμάχου, απ' όπου αναδύεται η βεβαιότητα της ύπαρξης.

Εδώ εμφανίζεται ένα υπερβατικό στοιχείο, που το παρακολουθούμε να παίρνει διαστάσεις μέσα μας. Ως γνωστόν, το υπερβατικό είναι το αναφερόμενο στην υπέρβαση, στο σχετικό με τον υπερασθητό κόσμο, που ξεπερνά την εμπειρία των αισθήσεων και είναι προσπίτ μόνο με τη νόηση ή τη διαίσθηση. Έξω χιονίζει, ο βοριάς λάρωσε, ο κόσσυφας της ρεματιάς κελαιδά το παράπτονό του, που ακούγεται, συγκινεί και το μεγαλείο του μένει απλησίαστο. Η φύση ζει τις καλές της ώρες, ένα μεγαλείο σωτηρίας και ανιγνιματος.

Η καρδιά του ζωμάχου της Πίνδου χαίρεται τη νοσταλγία της ξεκούρασης. Βρίσκει χρόνο να ονειρεύεται, να πορεύεται μακριά από μονοπάτια που δεν βγάζουν πουθενά! Πίσω απ' την κλειστή αυλόπορτα που αμπαρώσε το χιόνι κρύβονται χίλιοι πόθοι: παιδιά, προσδοκίες, αγώνες και αγωνίες.

τους ανθρώπους μας

Προβλήματα του χωριού

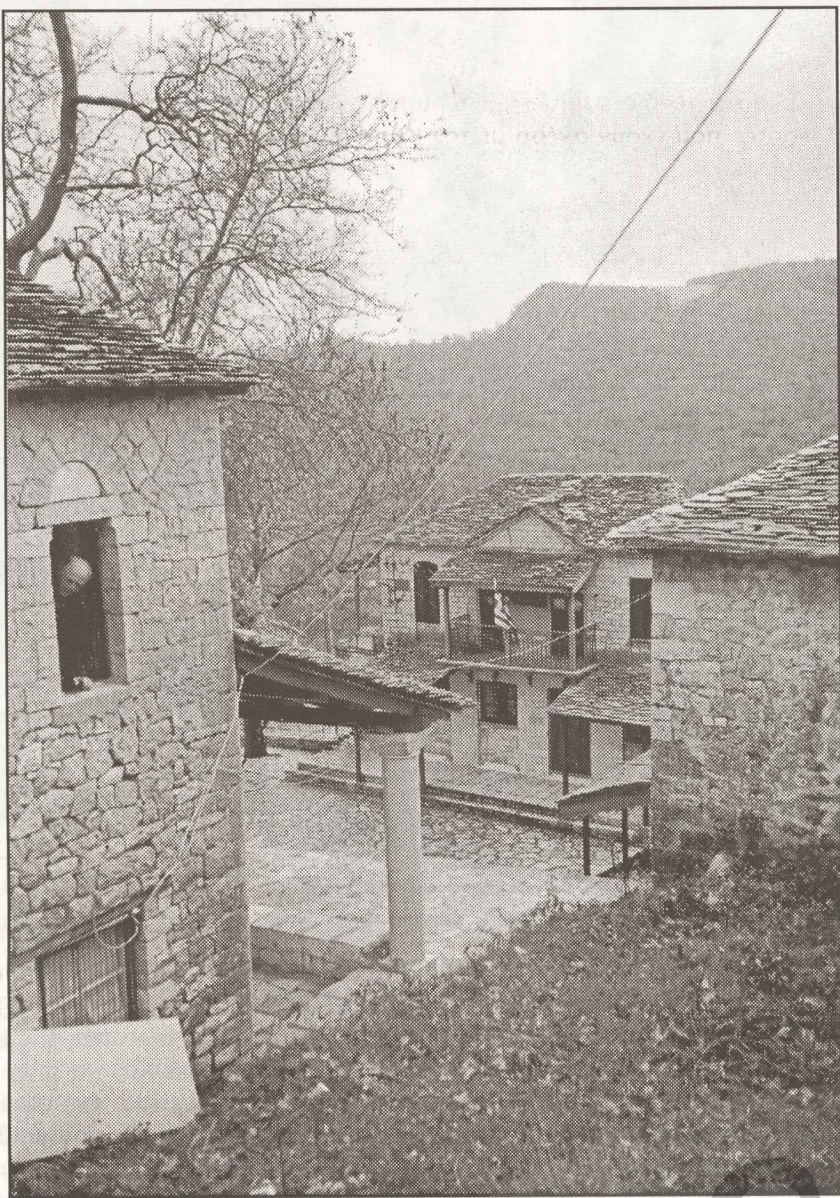
Το χωριό είναι ένας ζωντανός οργανισμός. Έχει προβλήματα, και φυσικά είναι να έχει, δηλαδή ζητήματα που ζητούν λύση και μας ενδιαφέρουν, γιατί με τη σωστή λύση τους σχετίζεται η ζωή μας. Υπάρχουν προβλήματα: ανεργίας, υγείας, δρόμων, χρημάτων κ.λ.π. Όλα αυτά δεν λύνονται εύκολα.

Ένα παράδειγμα. Πρόβλημα διασκέδασης, υγείας, αναψυχής είναι η πρωινή βόλτα τις εποχές που ο καιρός το επιτρέπει. Εδώ είναι η μεγάλη ώρα της κοινότητας, των χωριανών, όλων μας να δώσουμε σωστή λύση, την υποδομή στο περιβάλλον.

Χώρος μοναδικός, ένας από τους πολλούς, είναι η διαδρομή Τσόρα Πόρτα ή για το όχι στα λιβάδια, στους Αγίους Αναργύρους, στη βρύση του Μπέρου.

Ξεκινάς με την περά του από την ζεστή, ανθρώπινη καλημέρα στη βρύση της Τσόρας πριν ο ήλιος της Κακαρδίτσας χαιρετίσει το Μπάρο, τις Νύφες της Πουλιάνας, τον Πρέσσο, τα Τζουμέρκα. Μια δροσιά ανοιξιάτικη και τα σβησμένα χρώματα του πρωινού σε μαγεύουν. Η ποταμιά στη σιγαλιά του πρωινού, μαγευτική μουσική υπόκρουση στο πρωινό ξεκίνημα. Χαρά Θεού, γύρω μας και μέσα μας!

Στην Πόρτα ο ήλιος σε καλημερίζει και ο Μπάρος, μνήμη λεβεντιάς, πόσοι γνωρίζουν πόσα έχει δει; Περπατάς με την παρέα σου με κουβέντα, γέλια, γιατί όχι και τραγούδια Ζούμε σε εποχή που χάνουμε απ' το στόμα μας την

Αποψη των Καλαρρυτών

καρδιά μας το τραγούδι Δυστυχώς, άλλοι τραγουδούν για μας!!! Χωρίς να το καταλάβουμε φτάσαμε στους Αγίους Αναργύρους, ανάβουμε ένα κερί, κάνουμε το σταυρό μας, ψελλίζουμε λόγια ευχαριστίας στο Θεό ... Αυτή η διαδρομή για να γίνει θέλε φροντίδες: δρόμο βατό, επι-

σκευές στις ξερολιθιές, κατά διαστήματα πεζούλια, δεντροφυτεύσεις κ.λ.π., κ.λ.π.

Αυτή είναι δουλειά του προέδρου της Κοινότητας, όλοι λέμε. Σαφώς είναι του κ. Προέδρου, αλλά και δουλειά όλων μας σε συνεννόηση με τον κ. Πρόεδρο. Λίγη προσωπική εργασία ωφελεί.

Συνέχεια από την σελίδα 4 Ο ΧΡΟΝΟΣ

Ο χρόνος, μια μεγάλη πληγή. Βυθίζεις στη βαθεία, μαλακιά σχισμή του και λαβή δε βρίσκεις τα χέρια ν' ακουμπήσεις, να βγεις. Ατέρμονο μαύρο ρέμα που βρήκε πέρασμα την καρδιά σου ασκόνταφρα κι αργά να κυλάει.

Έτσι, όπως τώρα εσύ, τους βράχους φαχουλεύουν οι πονεμένοι της Κόλασης, έτσι, όπως εσύ, πάνω στον τοίχο χτυπούνε τα βλέφαρα του Καθαρτηρίου οι λυπημένοι, αυτοί που με χιτώνες λευκούς και μάτια κλειστά γυρίζουν, γυρίζουν, ως τον αέναο χρόνο, στο χώρο που τους ετάχτη.

Έτσι αργά, το σιγανό χέρι του χρόνου στη στρόφιγγά του κινείται, ώσπου ν' ανοίξει ξαφνικά την καταπακτή στου χάους τα βάραιρα να σ' εξακοντίσει.

ΤΟ ΓΥΜΝΟ ΠΛΑΣΜΑ

Το γυμνό πλάσμα. Πια δε φυσάει το χέλι του ελέους. Τα μεγάλα παντοδύναμα χέρια το άφησαν έξω απ' τη θύρα του Παραδείσου να πέσει.

Του κήπου αυτού του εξάσιου τη μουσική γιατί φέρνεις στο δέρμα του σα ραβδί πυρωμένο, τη μουσική Σου, που με τα δυό χέρια ξέσκιζε κι έκλεισε τ' αυτιά του να μην ακούσει;

Προχωρεί στην κοιλάδα των πόνων, αυτός, ο άνθρωπος, των στεναγμών βασιλιάς. Τι ήταν το στεφάνι το ακάνθινο, που σα θεός φορούσες, μπροστά στο δικό του; Μέσα στων θηρίων το στόμα δε φοβάται να μπει. Είναι ολόκληρος μέσα.

Μέσα από τη γη της οδύνης ποιά λουριδα ευτυχίας θα τον λυτρώσει; Δε σηκώνει τα μάτια στον ούρανό. Ξέρε, δε φαίνεται.

Όμως μες απ' τα κρυμμένα Σου βάθη λυπήσου το πλάσμα, που του θανάτου τ' αγκάθι φορεί, λυπήσου το πλάσμα, που απάνω στο βόγγο κουλουριασμένο δακρύζει κι ανθεί.

ΤΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΤΑ ΖΩΑ

Πέφτει το βράδυ και του δρυμού τα ζώα ακίνητα και παραγμένα ψυχανεμίζονται. Καιρός να πάνε στις κοίτες τους.

Αρκετά στάθηκε ο ήλιος στη ράχη τους όλη μέρα πυρφόρο μαχαίρι, αρκετά μπερδέφτη στο τρίχωμά τους τ' ανεστραμμένο βλέμμα του κόσμου.

Καιρός να πάνε στο κέντρο να κουλουριαστούνε της δίνης όπου όλα τα ενάντια ενώνονται, το κεφάλι με την ουρά, με το στόμα τα νύχια.

Ο άγνωστος τα σπιρούνιζει θεός, καθώς στέκουν αναποφάσιστα της μοίρας τη γραμμή να τραβήξουν, το μεγάλο πήδημα, που, όσο κι αν περιμένει, σα λίμνης τα σφίγγει κλοιός.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΔΟΥΡΟΥΤΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΙΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟ Α' ΜΙΣΟ ΤΟΥ 19 ΑΙΩΝΑ

3η Συνέχεια

Η εγκατάσταση στην Αγκώνα

Η Αγκώνα είναι παλιό εμπορικό λιμάνι της Αδριατικής. Έχει αρχαιοελληνικές ρίζες, και αργότερα δέχθηκε βυζαντινή επιρροή έως τον 7ο αι. Από τον 13ο αι. η βαθμιαία καθιέρωση της Αγκώνας ως ναυτικής δύναμης δημιούργησε έντονα ανταγωνιστικές σχέσεις με τη Βενετία, με αποτέλεσμα η Αγκώνα να αποκλεισθεί εμπορικά από τη βόρεια Αδριατική και να καθιερωθεί στενές σχέσεις με τον σλαβικό εμπορικό κόσμο, τη Ραγούζα, τη Ζάρα, το Σπαλάτο, τη Σένια. Σύμφωνα με σλαβικές πηγές η εγκατάσταση σλάβων εμπόρων στην Αγκώνα χρονολογείται από τα τέλη του 14ου αι., ενώ στα μέσα Γράφει η:

MARIA - ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΟΥ

αι. υποστηρίζεται ότι είχαν εγκατασταθεί 200 περίπου ελληνικοί εμπορικοί οίκοι. Είναι φυσική η διασύνδεση της εμπορικής δραστηριότητας της Αγκώνας με αυτή της γειτονικής Σενιγιάλλιας και συνακόλουθα με το πανηγύρι της. Το 1732 η Αγκώνα γίνεται ελεύθερο λιμάνι, το οποίο ενισχύεται με σειρά λιμενικών έργων και παρουσιάζει σημαντική αύξηση της ναυτιλιακής κίνησής του. Συνακόλουθα παρατηρείται άμεση σύνδεση με τις δικτικές οικονομικές δυνάμεις, αναζωογόνηση ορισμένων όψεων της γεωργίας και της βιοτεχνίας και τέλος δημογραφική αύξηση. Έτσι η Αγκώνα με τη Σενιγιάλλια γίνονται το σημείο αναφοράς του εμπορίου στο ποταμικό κράτος. Μια πολυεθνική κοινότητα εμπόρων αποτελούμενη από Εβραίους, Έλληνες και Σλάβους δίνει τον οικονομικό τόνο στην πόλη. Το λιμάνι της Αγκώνας θα παραμείνει μεγάλο διαμετακομιστικό κέντρο δημοπρασιών σε όλο τον 18ο αι. Τον επόμενο αιώνα η ναυτική δύναμη της Αγκώνας θα μειωθεί, ακολουθώντας την τύχη και άλλων λιμανιών της Μεσογείου που είχαν αναπτυχθεί με βάση τις εμπορικές αναλλαγές αγροτικών προϊόντων. Εξάλλου υψηλές φορολογικές επιβαρύνσεις στο εμπορικό ναυτικό στις αρχές του 19ου αι. είχαν επίσης ως αποτέλεσμα τη μείωση των συναλλαγών που μαζί τους φαίνεται ότι συμπαρασύρεται και το, ούτως ή άλλως, καταδικασμένο πανηγύρι της Σενιγιάλλιας. Αντίθετα ηγεμονική δύναμη στην Αδριατική αναδεικνύεται η Τεργέστη. Η μελέτη του Α. Caracciolo για την Αγκώνα ανέδειξε την αδυναμία του κεφαλαίου, στον συγκεκριμένο χώρο, να προκαλέσει αγροτικό μετασχηματισμό και να δημιουργήσει μοντέρνες επενδύσεις, ώστε η Αγκώνα ακόμη και στις πλουσιότερες φάσεις του 18ου αι. δεν κατάφερε να δημιουργήσει μια αυτόνομη ανάπτυξη. Η αλματώδης ανάπτυξη των συναλλαγών αυτή την περίοδο, όπως παρατηρήθηκε και για το Βασίλειο των Δύο Σικελιών, δεν αποτελεί ένδειξη πραγματικής ανάπτυξης, αλλά αντίθετα υποδηλώνει την υπαγωγή σε πιο ισχυρές οικονομίες.

Η ιστορία του μεταξίου στην ενδοχώρα της Αγκώνας είναι παλιά και άμεσα συνδεδεμένη με το μαλλί. Μόνο όμως τον 18ο αι. το μετάξι έγινε σημαντικό εξαγωγικό προϊόν. Στην αρχή εξήγα-

Από αριστερά προς τα δεξιά: Ηλίας Μπαρμπούτης, Απόστολος Αντωνίου, Δώρα Ν. Ζαρίμπα, Τάκης Κωνσταντίνου και καθιστή η γυναίκα του

Από το φωτογραφικό μας αρχείο

γαν κουκούλι και στη συνέχεια ημικατεργασμένο μετάξι. Αναμφίβολα η παραγωγική δυνατότητα μιας ημικατεργασμένης πρώτης ύλης με ονομασία κατασκευής, μετάξι τύπου Φοσομπρόνε (Fossumborne), και η διάθεσή της στην ευρωπαϊκή αγορά άφηνε μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους στους επενδυτές αυτού του τομέα και δημιουργήσε και τοπική αγορά εργασίας. Από εδώ φαίνεται να ξεκινά η ανάπτυξη της αναπήνισης, που επικεντρώθηκε στο Φοσομπρόνε, το οποίο συγκέντρωσε τουλάχιστον το μισό της παραγωγής της περιοχής Μάρκε (Marche). Το Φοσομπρόνε, το 1766, διέθετε 164 καζάνια μοιρασμένα σε 44 αναπήνιστήρια. Η ποιότητα του χειροποίητου μεταξίου τύπου Φοσομπρόνε κράτησε τη διεθνή ζήτηση για το προϊόν, κυρίως στην αγορά του Λονδίνου. Παράλληλα αναπτύχθηκε και μια μικρή εγχώρια βιοτεχνία μεταξωτών υφασμάτων. Οι τεχνίτριες απέκτησαν φήμη και δημιούργησαν μια αγορά εργασίας στο ποταμικό κράτος και μια καλή εξειδίκευση στην κατεργασία των υπολειμμάτων του μεταξίου. Οι αστικές καταγωγής μεταξοτεχνίτριες είχαν γνωρίσει την επαγγελματική εποχική μετανάστευση από τις αρχές του 18ου αι. Το 1873 μια ιταλική εφημερίδα, εκθειάζοντας τις ικανότητές τους, σημείωσε ότι οι μεταξοτεχνίτριες του Φοσομπρόνε είχαν φθάσει να εργασθούν μέχρι την Ελλάδα, υπονοώντας προφανώς τα μεταξουργία Δουρούτη στη νότια Πελοπόννησο.

Στον 19ο αι. η κατάσταση της μεταξουργίας άρχισε να μεταβάλλεται. Παρόλο που το μετάξι του Φοσομπρόνε διατηρούσε τη φήμη του έως τις πρώτες δεκαετίες του αιώνα, άλλαξαν οι παραγωγικές διαδικασίες. Η ποταμική

απογραφή του 1824 βρίσκει τη μεταξουργία του Φοσομπρόνε σε ανάπτυξη και το 1839 εγκαθίσταται εκεί το πρώτο αλλοδαπό ατμοκίνητο μεταξουργείο - κλωστήριο. Επίσης η παλαιά εμπειρία της μεταποίησης των κατώτερων ποιοτήτων του μεταξίου έγινε αντικείμενο βιομηχανικής εκμετάλλευσης το 1873 στο Γιέζι (Jesi). Ο ανταγωνισμός όμως της ατμοκίνητης αναπήνισης στο εσωτερικό της ενωμένης Ιταλίας περιωριοποίησε το μετάξι του Φοσομπρόνε κατά τα τέλη του αιώνα. Έτσι στην περιοχή της Αγκώνας στα τέλη του 19ου αι. υπήρχαν 37 μεταξουργεία αναπήνισης με 34 ατμοκίνητα καζάνια, ενώ στην περιοχή Μπέργκαμο - και όχι στο Κόμο, το μεγαλύτερο ιταλικό μεταξοπαραγωγικό κέντρο - της Λομβαρδίας υπήρχαν 85 αναπήνιστήρια με 83 ατμοκίνητα καζάνια. Η ιστορία του πιο κερδοφόρου προϊόντος του εξωτερικού εμπορίου της Αγκώνας είχε κλείσει.

Ξαναγυρίζοντας στην ιστορία της ελληνικής παροικίας στην Αγκώνα, η οποία δημιουργείται από την ελληνική εμπορική διασπορά της τουρκοκρατίας, θα μπορούσαμε να διακρίνουμε δύο ορόκεντρα σύνολα στην ιστορία της: τη γενική εμπορική δικτύωση της πόλης και την οικονομική πορεία της, η οποία επηρεάζει άμεσα τις δραστηριότητες της παροικίας, και από την άλλη τη μικροϊστορία της ίδιας της παροικίας σε σχέση με τα τεκταινόμενα στον ελληνικό χώρο.

Ο Δουρούτης μαζί με τους άλλους ηπειρώτες πραγματευτάδες χάραξαν τον δρόμο του μάλλινου υφάσματος προς την ιταλική πλευρά της Αδριατικής. Αυτό σημαίνει ότι οι εμπορικές συναλλαγές δεν περιλάμβαναν ένα πλήθος προϊόντων, αλλά το μαλλί είναι ένα πολυδύναμο προϊόν, όπως και

το μετάξι. Πρόκειται για εμπορευματοποιήσιμες πρώτες ύλες που μπορούν να κινητοποιήσουν από ατελείς έως πιο σύνθετες βιοτεχνικές εργασίες δίνοντας βαρύνουσα θέση στην ανθρώπινη εργασία και την τεχνική. Ένα σύνηθες εμπορικό δρομολόγιο είναι: **Καλαρρύτες, Γιάννινα, Κέρκυρα, Αγκώνα, Σενιγιάλλια**. Η ελληνική παρουσία στην Αγκώνα φαίνεται ότι πύκνωσε μετά την κήρυξη της σε ελεύθερο λιμάνι (1732), έτσι μπορούμε να κρατήσουμε αυτή τη χρονολογία ως terminus ant quem για τη δημιουργία της ελληνικής παροικίας εκεί. Όμως η ελληνική εμπορική διασπορά στα λιμάνια της Βενετίας, του Λιβόρνου και της Αγκώνας είναι παλαιότερη και συνδέεται με τον τύπο του μετακινούμενου βαλκανίου εμπόρου, όπως ευστοχα τον έχει περιγράψει ο **Stoianovich**. Μια ιστορική μαρτυρία μας επιτρέπει να υποθέσουμε ότι οι **αδελφοί Γεώργιος και Χριστόφορος Δουρούτης** δεν αποτελούν τους μόνους εκπροσώπους της εμπορικής διασποράς της **οικογένειας Δουρούτη τον 18ο αι.** Το τεκμήριο είναι κάποια **Giouvanna Doruti, προφανώς Ιωάννα Δουρούτη**, από την Αγκώνα, η οποία είναι παντρεμένη στη Βενετία πριν από το 1785 με τον Dom. Bandiera. Πρόκειται για τους προγόνους των γνωστών ηρώων της ιταλικής παλιγγενεσίας, Attilio και Emilio Bandiera, οι οποίοι ύστερα από διετή εξορία (1842-1844) στην Κέρκυρα, τουφεκίστηκαν μετά από ένα αποτυχημένο κίνημα στη νότια Ιταλία. Το οικογενειακό τους δέντρο και η ιστορία τους φαίνεται να αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα της ιστορίας των κατοίκων των ακτών της Αδριατικής.

Συνεχίζεται...

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΖΑΓΚΛΗ - ΛΥΚΑ Η μάνα του Στρατιώτου

"Από τότε που ήμουνα μικρή μου άρεσε ο Στρατός, γιατί Στρατός θα πει Πατρίδα. Κάποτε που δεν ήταν Στρατός, δεν ήταν πατρίδα ελεύθερα. Γι' αυτό όταν βλέπω παρελάσεις, κανόνια, άρματα, φωνάζω: Να η Πατρίδα!"

Με αυτά τα λόγια αρχίζει ένα πολύ σύντομο χρονικό θα λέγαμε, η γνωστή σε όλους μας ως **"Μάνα του Στρατιώτου"** η **Καλλιόπη Λύκα**. Είναι μερικές σελίδες που διαβάζονται, με αρκετά μεγάλη δυσκολία, τις οποίες η Μάνα έγραψε σε πολύ προχωρημένη ηλικία και φέρουν τον τίτλο: "Πως είδα 10 χρόνια να πολεμούν οι Έλληνες. Καλλιόπη Λύκα - Μάνα". Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του κειμένου, είναι ότι όπου αναφέρονται οι λέξεις Στρατός και Πατρίδα τα αρχικά γράμματα είναι πάντοτε κεφαλαία!

Θα συνεχίσω με τα δικά της λόγια: **"Εγεννηθην εις Άρταν της Ηπείρου την 30η Ιανουαρίου 1889. Πατήρ μου ο Κωνσταντίνος Θ. Ζαγκλής από τους Καλαρρύτες της**

Ηπείρου και μήτηρ μου η Αγγελική Ζάγκλη, ομοίως εκ Καλαρρυτών, το γένος Γιάκου. Την παιδική μου ηλικία επέρασα εις Άρταν και εις το εκεί δημοτικόν σχολείον εδιδάχην τα πρώτα γράμματα. Ανετράφην ως αγόρι, διότι από του ελληνικού σχολείου εφοιτούσα εις το σχολείον των αρρένων, κατόπιν ειδικής αδείας χορηγηθείσης τότε κατ' εξαίρεσιν υπό του Υπουργείου Παιδείας. Είχα πάντοτε κλίσιν εις τα παιχνίδια των αρρένων. Ήμουν πολύ ζωηρά και ουδέποτε συναναστρεφόμενη κορίτσια. Οι γονείς μου ήσαν άνθρωποι με ανώτερα αισθήματα. Βοηθούσαν τους φτωχούς και δεν θυμούμαι κανέναν φτωχό να έφυγεν αβοήθητος από το σπίτι μας. Η μητέρα μου βοηθούσε και επάντρενε φτωχά κορίτσια. Αποκρίες, Πάσχα και όλες τις μεγάλες γιορτές, το σπίτι μας μοίραζε στις φυλακές φαγητά και διάφορα άλλα είδη. Μόλις τελεώσαστο το γυνάσιο ενυμφεύθη τον υπολοχαγόν πεζικού **Δημήτριον Γ. Λύκαν**. Απέκτησα εκ του γάμου αυτού τον μόνον μου υιόν Γεώργιον. Ο σύζυγός μου έλαβε μέρος εις όλους τους πολέμους, μέχρι και του Μικρασιατικού, τραυματισθέντος επανειλημμένως, διαπρέψας και τιμηθείς διά πολλών παρασήμων. Απέθα-

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΥΚΑ - «Η ΜΑΝΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ»

νε το έτος 1930, ως απόστρατος συνταγματάρχης, συνέπεια ψυμاتیωσης προκληθείσης εκ τραύματος πνευμονικού».

Από αυτό το σύντομο βιογραφικό σημείωμα και με τις πληροφορίες, τις οποίες η ίδια η Μάνα μας δίνει, σκιαγραφεί και τον εαυτό της. Μεγαλωμένη σε μια περίοδο κατά την οποία η Ελλάδα άρχιζε να γίνεται κράτος και 28 ετών στην εποχή των νικηφόρων βαλκανικών πολέμων, όταν και στην πολύπαθη Ήπειρό μας έπνευσε ο άνεμος της ελευθερίας, ήταν φυσικό να ποσιπή έντονα από το ηρωικό στοιχείο. Έζησε μέσα σε μια ατμόσφαιρα εθνικών εξάρσεων και ενθουσιασμού, συναναστρεφόμενη τα αγόρια της εποχής της, ως η μόνη

μαθήτριά σε σχολείο αρρένων. Στοιχεία τα οποία επηρέασαν τον χαρακτήρα της με τα ιδανικά της εποχής και τα οράματα της Μεγάλης Ιδέας. Γαλουχήθηκε από την οικογένειά της με την αγάπη και την βοήθεια προς τον κάθε πολεμμένο, τον πτωχό, τον πλησίον. Χαρακτηριστικά, τα οποία η Μάνα κράτησε έντονα, ενεργά, μέχρι που πλήρης ημερών απήλθε του κόσμου τούτου, την **15η Φεβρουαρίου 1982**.

Θα επικαλεσθώ, Κυρίες και Κύριοι, αυτά που ο **Θουκυδίδης** έγραψε στον περίφημο Επιτάφιο λόγο του Περικλέους: **"Όταν μιλάς για κάποιον που τον γνώρισαν, κινδυνεύεις να κατηγορηθείς ότι λες κατώτερα απ' αυτά που θέλουν να ακούσουν, αλλά κι όποιος δεν τον γνώρισε, ότι αυτά που λέγονται είναι υπερβολικά"**. Οι πράξεις όμως και τα γεγονότα, μερικά από τα οποία η ίδια η Μάνα περιγράφει, είναι ο καλύτερος τρόπος "επιείν, ενώ μόλις και η δόκησις της αληθείας βεβαιούται", δηλ. εκεί όπου επιβεβαιώνεται του λόγου το αληθές, η πίστη στην αλήθεια.

Ας μεταφερθούμε στην ατμόσφαιρα της εποχής του '40 με το πρώτο πολεμικό ανακοινωθέν, που ανήκει πλέον στην Ιστορία μας: **"Αι ιταλικαί στρατιωτικαί δυνάμεις προσβάλλουν από τις 5.30 σήμερον τα ημέτερα τμήματα προκαλύψεως της ελληνοβαλκανικής μεθορίου. Αι ημετεραι δυνάμεις αμύνονται του πατρίου εδάφους"**. Για τους άλλους εκεί πέρα, αλλά για μας εδώ στα σύνορα, κοντά στα Γιάννινα, βροντούσε το κανόνι. "Σε περισυλλογή βαθύτατη, με κλεισμένα μάτια το άκουγε μέσα της κάθε ελληνική ψυχή. Οι άνθρωποι ζυπνούσαν ξαφνιασμένοι, ρωτούσαν τους πρώτους διαβάτες..."

Η Καλλιόπη Λύκα για την πρώτη ημέρα του πολέμου, από όπου και αρχίζει μια σύντομη καταγραφή εντυπώσεων, γράφει: **"Η 28η Οκτωβρίου με βρήκε στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο. Πρώι - πρωί, είδα δύο Γιαννιώτπουλα να κλαιν."**

- Γιατί Ρωτάω.

- Πόλεμος...

- Πόλεμος! Απαντώ. Και κλαίτε;

- Θα νικήσωμεν! Μην κλαίτε, γιατί θα μας φέρετε γρουσουζιά. Μπήκα στο Νοσοκομείο. Αυτή την στιγμή έρχεται και ο αρχίατρος Πρίντζος, διευθυντής του Στρατιωτικού Νοσοκομείου, που τον ακούω να λέει: Παιδιά! Πόλεμος! Ως δια μαγείας σηκώθηκαν όλοι. Ντύθηκαν και έφυγαν για τα τμήματά τους. Η χαρά μας ήταν απεριόριστη, γιατί από ένα χρόνο ζούσαμε σε μια εφιαλτική ζωή, από το '39 την Μ. Παρασκευή, που μπήκαν οι Ιταλοί στα Γιάννα και ακούσαμε το SOS. Δεν ήταν δυνατόν να ησυχάσουμε. Είμεθα στα σύνορα. Η πόλη άρχισε να αδειάζει... Οι αδελφές με τις ποδιές τους στη θέση τους, αλλά έλειπαν πολλά. Γιατί είχαμε 40 κρεβάτια και τα κάναμε 5.000! Που να βρεθεί τόσο υλικό!

Η πόλη ρήμαξε ... δεν έμεινε ούτε γάτος ... Που να βρω πανιά για σενόδονια και επιδέσμοις. Όσα είχαμε στο σπίτι μου δεν μου έμεινε τίποτε. Τα έδωσα, γιατί διαρκώς μου ζητούσαν οι γιατροί. Έβλεπα την μεγάλη ανάγκη. Ούτε ένα επιδέσμιο δεν είχαν οι στρατιώτες ... Όταν άρχισε να ψιθυρίζεται επιστράτευση οι αδελφές του ΕΕΣ, ζητήσαμε να τοποθετηθούμε στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων. Ήταν η **Τούλα η Γκαστή, η Ισμήνη Τζαβέλλα, η Αγγελική Τασοπούλου, η Νίσα η Κοράκη, η Σοφία η Κόκκορη** με την εξαδέλφη της, η **Κική Μαλετσίδου**, κι εγώ κι άλλες."

Πρόκειται για την πρώτη ομάδα εθελοντριών αδελφών του ΕΕΣ, που συστήθηκε στα Γιάννινα το 1939 και την αποτελούσαν 29 Γιαννιώτισσες κυρίες. Η Μάνα φέρει τον ειδικό αριθμό του μητρώου Ιωαννίνων 9 και τον γενικό αριθμό Ελλάδος 807".

Η Καλλιόπη Λύκα με αδελφές Νοσοκόμες το 1940

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΑΡΧΗΣ

Δραστηριότητες Κοινότητας

Φίλε Κώστα,
Για την ενημέρωση των συγχωριανών μας, θέτω υπόψη σου τα κάτωθι και παρακαλώ για τη δημοσίευσή τους:

- ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
- Με πρωτοβουλία της Κοινοτικής Αρχής πραγματοποιήθηκε στους Καλαρρύτες την 5η Δεκεμβρίου 2003 "ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ" στην οποία συμμετείχαν, ύστερα από σχετική πρόσκληση, εκπρόσωποι των κάτωθι φορέων:
1. ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ Η "ΠΙΝΔΟΣ"
 2. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ
 3. ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ "ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ"
 4. ΤΟΥ ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ "ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ"
 5. ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ
 6. ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΗΠΙΝΑΣ
 7. ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Παρέστησαν αρκετοί συγχωριανοί μας από ΑΘΗΝΑ, ΓΙΑΝΝΕΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΙΑ - ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο εκπροσωπήθηκε από τους Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο της Κοινότητας Καλαρρυτιών.

Τα πρακτικά της συνάντησης τηρήθηκαν από τη Γραμματεία της Κοινότητας μας κ. Σαπασούρα Λεμονιά.

Τα θέματα, που συζητήθηκαν, αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη που έχει ως ακολούθως:

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Καλαρρύτες 5 Δεκεμβρίου 2003

Έχουν κληθεί να συμμετάσχουν όλοι οι καλαρρυτιώτικοι φορείς.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

1. Συγκέντρωση, αξιολόγηση και καταγραφή του ιστορικού, πολιτιστικού και λαογραφικού πλούτου των Καλαρρυτιών και τρόπος αξιοποίησης αυτού.

Πρόγραμμα δράσης.

2. Ανακοίνωση περιεχομένου ανοιχτής επιστολής Προέδρου Κοινότητας και συζήτηση επί των θεμάτων αυτής, ήτοι:

Α. Δημιουργία και λειτουργία ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ.

Β. Εγκαταλεμμένα οικοπέδα και ερειπωμένα κτίσματα εντός του οικισμού Καλαρρυτιών.

3. Διοργάνωση καλαρρυτιωτικών πανηγυριών.
4. Αντάμωμα βλαχόφωνων χωριών περιοχής Τζουμέρκων.
5. Παγκλαρρυτιώτικο αντάμωμα. Εορτασμός επιτελείου Επανάστασης Καλαρρυτιών (1821).
6. Ευαισθητοποίηση της νεολαίας του χωριού μας για τη συμμετοχή τους στα καλαρρυτιώτικα δρώμενα.

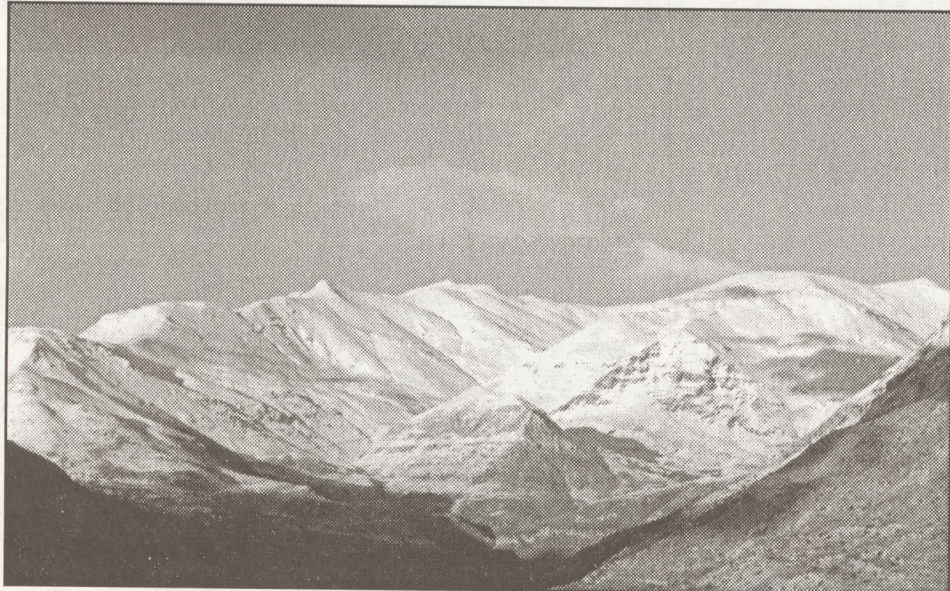
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Α. Για κάθε θέμα θα γίνει μια σύντομη εισήγηση από τον κ. Κωταρέλα Χρήστο Β. Δε θα συζητηθούν άλλα θέματα, λόγω στενότητας χρόνου.

Γ. Θα τηρηθούν πρακτικά.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΤΑΡΕΛΑΣ

Καλαρρύτες 1 Δεκεμβρίου 2003

Η Γουρμουλιάσα και η Κουρκούμπετα χιονισμένες. «Πότε θα 'ρθει μίαν ανοίξη, θα 'ρθει ένα καλοκαίρι, να λουλουδιάσουν τα βουνά, ν' ανθίσουν τα δέντρα. Να βγουν οι βλάχοι στα βουνά, να βγουν κι οι βλαχοπούλες, να βγουν και τα βλαχοπούλα, λαλώντας τις φλογέρες...!!!»

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ: ΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΕΣ

Αγαπητοί μου συγχωριανοί,
Επικοινωνώ μαζί σας για να σας μεταφέρω τις σκέψεις και τις προτάσεις μου για τα εξής θέματα:

1. "ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ"

Στο έντυπο "ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ" διατυπώθηκε από το συγχωριανό μας κ. Ιωάννη Θεοχάρη (τ. Λυκειάρχη) η πρόταση για τη δημιουργία και λειτουργία στους Καλαρρύτες ενός παραδοσιακού καλαρρυτιώτικου σπιτιού.

Αν και η πρόταση αυτή έχει διατυπωθεί κατά καιρούς κι από άλλους καλαρρυτιώτες και έχει συζητηθεί παλαιότερα και σε Γενική Συνέλευση του Πανθεσσαλικού Συλλόγου Καλαρρυτιών, έρχεται στην πιο κατάλληλη ώρα και μάλιστα καλοβαλμένη και ολοκληρωμένη. Γιατί πιστεύω πως σήμερα όλοι μας είμαστε περισσότερο ευαισθητοποιημένοι και πιο "ώριμοι" σε θέματα παράδοσης και πολιτισμού του χωριού μας.

Η εύρεση και κυρίως η απόκτηση του κατάλληλου σπιτιού, που είναι το πρώτο αλλά και το πιο σημαντικό βήμα, επιφέρεται στον πατριωτισμό των συγχωριανών μας. Τους καλαρρυτιώτες πάντα τους χαρακτηρίζει η αγάπη για τον τόπο τους και η γενναδιωρία τους. Δωρητές πάντα υπήρξαν. Ευκαιρία είναι ν' αναδειχθούν κι άλλοι. Τα όνομά τους θα το σεβασθούν οι αιώνες. Ας το τολμήσουμε.

2. ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΜΕΝΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ - ΕΡΕΙΠΩΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ

Στον επισκέπτη των Καλαρρυτιών εύκολα δημιουργείται η εντύπωση της εγκατάλειψης. Και δικαιολογημένα, για παντού θα συναντήσει εγκαταλεμμένα και ακαθάριστα οικοπέδα, κήπους με γκρεμισμένους τοίχους, εγκαταλεμμένα σπία, γκρεμισμένα κτίσματα.

Παντού "γκαρμπούνιες" που όλο και αυξάνονται. Βέβαια οι ιδιοκτήτες τους το γνωρίζουν και έχουν το δικό τους πρόγραμμα. Εμείς απλώς θα θέλαμε να τους παρακαλέσουμε να τα φροντίσουν και να τα αξιοποιήσουν. Κι αν κάτι απ' όλα αυτά δεν τους χρειάζεται, μπορούν να το πουλήσουν ή και να το παραχωρήσουν δωρεάν στους Ιερούς Ναούς του χωριού μας, στην Κοινότητα, στην Αναπτυξιακή Εταιρεία Καλαρρυτιών, στους Πολιτιστικούς Συλλόγους κ.λ.π., με τον όρο της αξιοποίησής τους.

Συγχωριανοί μου,
Αυτές είναι οι δικές μου σκέψεις. Επειδή ο χρόνος κτυπάει αμείλικτα και επειδή η αντοχή ορισμένων κτισμάτων έχει φτάσει σε οριακό σημείο, ας βάλουμε όλοι μας το χέρι στην καρδιά, ας σκεφτούμε το καλό και το συμφέρον του τόπου μας, όπως το πράξανε οι πρόγονοί μας, και ας ενεργήσουμε ανάλογα.

Παρακαλώ εκείνους τους συγχωριανούς μας, που γνωρίζουν τους ιδιοκτήτες (κληρονόμους κ.λ.π.) των προαναφερόμενων ιδιοκτησιών, να γνωστοποιήσουν στην Κοινοτική Αρχή τα στοιχεία τους (ονοματεπώνυμο - διεύθυνση - τηλέφωνο κ.λ.π.) προκειμένου να επικοινωνήσουμε μαζί τους.

Με εγκάρδιους πατριωτικούς χαιρετισμούς

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΤΑΡΕΛΑΣ

Πρόεδρος Κοινότητας Καλαρρυτιών

Ακουσθήκαν πολλές απόψεις και διατυπώθηκαν διάφορες προτάσεις, έγινε διεξοδική συζήτηση και ύστερα αποφασίσθηκαν τα κάτωθι:

1. Συγκροτήθηκε επιτροπή από τους:
Α. Κωνσταντίνου Ιωάννα (Αθήνα)
Β. Παπα - Λάμπρο (Κηφίνα)
Γ. Παπαμπούτη Κων/νο (Γιάννενα)
Δ. Μπούτζα Σωτήριο (Λάρισα)
- Σκοπός της επιτροπής αυτής, που τελεί υπό την αιγίδα της Κοινοτικής Αρχής, είναι η συγκέντρωση ιστορικών, πολιτιστικών και λαογραφικών στοιχείων του χωριού μας, (Καλαρρυτιών και Κηφίνας) τα οποία θα κατατεθούν στην Κοινότητα μέχρι 30-4-2004.

Η Κοινοτική Αρχή ΚΑΛΕΙ όλους όσους διαθέτουν τέτοια στοιχεία να επικοινωνήσουν με τα μέλη της προαναφερόμενης επιτροπής.

2. Προκειμένου να πετύχουμε την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, με το οποίο θα καθιερωθεί ως ημέρα τοπικής εθνικής γιορτής η ημερομηνία έναρξης της επανάστασης Καλαρρυτιών (29 Ιουνίου 1821), απαιτείται η συγκέντρωση όλων των υπαρχόντων ιστορικών στοιχείων. Η εργασία αυτή ανατέθηκε σε επιτροπή αποτελούμενη από τους:

- α. Κωνσταντίνου Ιωάννα (Αθήνα)**
- β. Παπαμπούτη Κων/νο (Γιάννενα)**
- γ. Μπιστάκη Δημήτριο (Καλαρρύτες - Γιάννενα)**
- δ. Μπούτζα Σωτήριο (Λάρισα)**

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να παραδοθούν στην Κοινοτική Αρχή μέχρι την πρώτη Κυριακή του Ιουλίου του 2004.

Ευρεία συζήτηση έγινε και για τα υπόλοιπα θέματα και κυρίως για εκείνα, που περιλαμβάνονται σε ανοιχτή επιστολή και για τα οποία όλοι δείξαν ιδιαίτερη ευαισθησία.

Έγιναν αξιόλογες προτάσεις και εξουσιοδοτήθηκε η Κοινοτική Αρχή να τα χειρισθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΜΕΛΕΤΩΝ

Το έχω κι άλλοτε τονίσει, το σημειώνω και τώρα: χρηματοδότηση έργων χωρίς την ύπαρξη μελετών δεν είναι δυνατό να γίνει. Γι' αυτό και από τον πρώτο μήνα της ανάληψης της ευθύνης της Κοινοτικής Αρχής η προσπάθειά μας επικεντρώθηκε στη σύνταξη διαφόρων μελετών. Καθόλου εύκολη υπόθεση γιατί απαιτούνται χρήματα, τα οποία, όπως όλοι οι Καλαρρυτιώτες γνωρίζουν, δεν υπάρχουν. Τρέξαμε, αγωνισθήκαμε, παρακάλεσαμε και πετύχαμε πολλά μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Έτσι, με την παρέμβαση και τη βοήθεια του Νομάρχη Ιωαννίνων, ολοκληρώθηκε η μελέτη για την οδική σύνδεση με Θεσσαλία (Καλαρρύτες - Μπάρος) και υποβλήθηκε στην Περιφέρεια Ηπείρου για έγκριση και χρηματοδότηση από τα Ο.Π.Α.Α.Χ.

Ολοκληρώθηκε και υποβλήθηκε για χρηματοδότηση η μελέτη ανάδειξης του ΝΕΡΟΜΥΛΟΥ και του ΠΕΤΡΙΝΟΥ ΤΟΞΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ στη θέση ΚΟΥΙ-ΑΣΑ.

Εγκρίθηκε η χρηματοδότηση για την επισκευή του ΝΕΡΟΜΥΛΟΥ στη θέση ΡΑΦΤΑΝΗ εντός του οικισμού ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ.

Συντάχθηκε από τη Δ/ση Τεχν. Υπην. Ν. Ιωαννίνων και υποβλήθηκε στο Γραφείο Προγραμματισμού Ν. Ιωαννίνων η μελέτη κατασκευής δύο φραγμάτων στο σημείο των κατολισθηθέντων στον οικισμό της Κηφίνας. Αναμένεται η έγκριση και υλοποίηση του έργου.

Συντάσσεται η μελέτη της δεντροφύτευσης έκτασης 200 περίπου στρεμμάτων στην περιοχή Αγίου Χριστοφόρου, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί από τα Ο.Π.Α.Α.Χ.

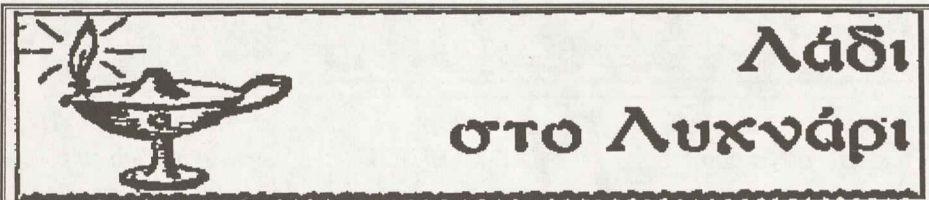
Συντάσσεται η μελέτη ανακατασκευής τους εσωτερικού δικτύου ύδρευσης του οικισμού Καλαρρυτιών.

Αναμένουμε την έγκριση χρηματοδότησης σύνταξης μελέτης ανάστασης και ανάδειξης του παραδοσιακού οικισμού Καλαρρυτιών ύψους 120.000 ευρώ. Για το λόγο αυτό συντάχθηκε και υποβλήθηκε το ανάλογο ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ στην Περιφέρεια Ηπείρου για χρηματοδότηση από τα Ο.Π.Α.Α.Χ. Εδώ θα πρέπει να τονισθεί ότι χωρίς την ύπαρξη αυτής της μελέτης, ουδμία χρηματοδότηση μπορεί να υπάρξει τόσο για κοινωτικά έργα εντός του οικισμού όσο και για κτίσματα ιδιωτών. Από τη μελέτη αυτή εξαρτάται κατά πολύ η ανάπτυξη του χωριού μας.

Βέβαια στον τομέα των μελετών πρέπει να γίνουν πολλά ακόμα. Θα συνεχίσουμε όμως τις προσπάθειές μας και μέσα στον καινούριο χρόνο, ελπίζοντας σε θετικά αποτελέσματα.

Πέρα από τα προαναφερόμενα υπάρχουν και πολλές άλλες δραστηριότητες της Κοινοτικής Αρχής. Σεβόμενος όμως το χώρο της εφημερίδας σας, σταματώ εδώ για να τα πούμε στην επόμενη έκδοσή.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Με εγκάρδιους πατριωτικούς
χαιρετισμούς
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΤΑΡΕΛΑΣ

Λάδι στο Λυχνάρι

Για την εφημερίδα «Κ.Ν.»

- Είκοσι ευρώ (20) η κ. **ΓΚΟΛΦΩ Γ. ΚΡΑΝΙΩΤΗ**, που διαμένει στην Άρτα.
 - Είκοσι ευρώ (20) ο κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ**, που διαμένει στην Άρτα.
 - Τριάντα πέντε δολάρια (35(ή 27 ευρώ, η κ. **ΛΙΛΗ ΜΠΙΤΑ**, που διαμένει στις ΗΠΑ.
 - Είκοσι ευρώ (20) ο κ. **ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΛΕΤΟΣ**, που διαμένει στα Ιωάννινα.
 - Δέκα ευρώ (10) ο Αιδεσιμτάτος Ιερέας **ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΠΟΤΣΩΛΗΣ**, που διαμένει στα Ιωάννινα.
 - Δεκαπέντε ευρώ (25) ο Θεολόγος **ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΑΒΙΔΗΣ**, που διαμένει στην Καλαμάτα.
 - Εξήντα ευρώ (60) ο Ιατρός **κ. ΤΟΛΗΣ ΤΟΥΝΤΑΣ**, που διαμένει στο Τορόντο - Καναδά.
 - Πενήντα ευρώ (50) η κ. **ΕΛΕΝΗ ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ - ΜΠΑΖΑΚΗ**, που διαμένει στην Πάτρα.
 - Δέκα ευρώ (10) ο κ. **ΠΕΤΡΟΣ ΑΡΛΕΤΟΣ**, που διαμένει στους Καλαρρύτες.
- Επίσης οι παρακάτω συμπατριώτες μας, που διαμένουν στα Ιωάννινα, ενίσχυσαν την εφημερίδα μας, με τα εξής ποσά:

ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	50 ευρώ
ΜΗΤΡΟΓΙΩΡΓΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	10 ευρώ
ΔΟΓΟΡΙΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	10 ευρώ
ΜΠΟΛΑΝΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ	10 ευρώ
ΜΠΟΛΑΝΟΥ - ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ	10 ευρώ
ΜΑΛΛΙΑΡΗΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ	40 ευρώ
ΔΟΓΟΡΙΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	10 ευρώ
ΓΚΟΓΚΑΚΗΣ ΗΛΙΑΣ	5 ευρώ
ΡΑΠΤΗ ΕΛΕΝΗ	20 ευρώ
ΚΑΡΤΖΟΝΙΚΑ ΜΑΡΙΑ	10 ευρώ
ΓΚΟΓΚΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	10 ευρώ
ΓΚΟΓΚΑΚΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	10 ευρώ
ΓΚΟΓΚΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	20 ευρώ
ΓΚΟΓΚΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ του Ηλία	10 ευρώ
ΓΚΟΓΚΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Πέτρου	20 ευρώ
ΠΑΧΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Γερασίμου	10 ευρώ
ΦΑΣΟΥΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	10 ευρώ
ΜΠΙΖΙΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	20 ευρώ
ΠΑΧΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	5 ευρώ
ΠΑΧΗ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ	5 ευρώ
ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑΝΘΗ	10 ευρώ
ΤΣΟΚΑΣ ΗΛΙΑΣ	10 ευρώ
ΖΕΡΒΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	10 ευρώ
ΚΑΛΛΙΟΠΗ (ΛΙΑΝΑ) ΓΡΑΒΑΝΗ	50 ευρώ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ Η κ. ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΝΙΚ. ΚΡΑΝΙΩΤΗ - ΜΕ-ΙΝΤΑΝΗ , γέννησε κορίτσι στην Άρτα. Ο Σύνδεσμός μας εύχεται στους πανευ-τυχείς γονείς της νεογεννητής, να ζήσει ευτυχισμένη και χαρούμενη.	Ο Σύνδεσμος συγχαίρει θερμά το νέο ζευγάρι και του εύχεται ΚΑΛΑ ΣΤΕΦΑΝΑ.
ΘΑΝΑΤΟΙ - Η ΜΑΓΙΟΥΛΑ ΧΑΡ. ΖΑΡΙΜΠΑ , ετών 85 στο Αγρίνιο. - Η ΟΛΓΑ ΠΑΝΤ. ΦΑΣΟΥΛΑ , ετών 91 στη Λάρισα. - Ο ΣΤΗΡΙΟΣ Γ. ΣΤΟΥΜΠΗΣ , ετών 87 στην Αθήνα. - Ο ΒΥΡΩΝ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΣ ετών 69 στα Τρίκαλα. Ο Σύνδεσμός μας απευθύνει συλλυπητήρια στους οικείους και τους συγγενείς των θανόντων, και εύχεται το χύμα που τους σκέπασε να είναι ελαφρύ και η μνήμη τους αιώνια.	
ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ - Η οικογένεια του κ. ΝΙΚΟΥ ΗΛ. ΓΚΟΓΚΑΚΗ βάπτισε την κόρη της. Το όνομα αυτής ΒΑΣΙΛΙΚΗ . Ο Σύνδεσμός μας συγχαίρει τους πανευτυχείς γονείς και εύχεται στη νεοφώτιστη κάθε χαρά, ευτυχία και προκοπή.	
ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ - Ο κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΝ. ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΣ από τη Λάρισα, με την κ. ΕΙΡΗΝΗ ΝΑΠ. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗ από το Κουλούρι Λάρισας.	

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
και το Κοινοτικό Συμβούλιο Καλαρρυτιών
Ε Ύ χ ο ν τ α ι
στους απανταχού Καλαρρυτιώτες
και στους φίλους του χωριού μας
Ειρηνικό και δημιουργικό το 2004

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΤΑΡΕΛΑΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΑΡΤΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ

ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Καλαρρυτιών, ανακοινώνει τα παρακάτω, για ενημέρωση των συμπατριωτών και φίλων του χωριού μας:

Α' ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ:

για τις ανάγκες του Ιερού ΝΑΟΥ

1. ο Κ. Δημοσθένης Π. Δημοσθένους, από Ιωάννινα, για τις ανάγκες του Ι.Ν., χρηματικό ποσό
2. ο Κ. Αντώνης Αρ. Ζαρίμπα, από Ιωάννινα, στη μνήμη του γαμπρού του Νικολάου Κολιού
3. Η κ. Αικατερίνη Λάγκα - Ζαρίμπα, από Ιωάννινα, στη μνήμη του γαμπρού της Νικολάου Κολιού.
4. Η κ. Νέλη Δημ. Σόγια, από Τρίκαλα, για τις ανάγκες του Ιερού Ναού.
5. Η κ. Χαρίτινη Νκ. Κολιού, από Ιωάννινα, για τις ανάγκες του Ιερού Ναού.

Β' ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΕΞΩΚΚΛΗΣΙΟΥ

ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ:

Ευρισκόμεθα στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουμε ότι, αποπερατώθηκαν όλες οι εργασίες επισκευής και συντήρησης του Εξωκκλησίου του Αγίου Αθανασίου, (πλην των εσωτερικών υδροχρωματισμών (λόγω καιρικών συνθηκών), καθώς και η τοποθέτηση στο νέο τέμπλο του, όλων των μικρών και μεγάλων εικόνων, από δωρεά των συμπατριωτών και φίλων του χωριού μας.

Η τελετασία δωρεά μικρής εικόνας του Ευαγγελικού Λουκά, αξίας 90 ευρώ, για το τέμπλο του Αγίου Αθανασίου, έγινε από την κ. Ειρήνη Σπυρ. Μπελλάλη, από τη Λάρισα.

Τέλος ολοκληρώθηκε η νέα περίφραξη του περιβόλου και του δασυλλίου του Εξωκκλησίου του Αγίου Αθανασίου.

Γ' ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΥ ΑΓΙΟΥ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ: Δίπλα στον κυρίως Ναό

Αποπερατώθηκε η επισκευή και συντήρηση του τέμπλου του παρεκκλησίου του Αγίου Χαραλάμπους. Αφού δεν επιτρέψουν οι καιρικές συνθήκες, θα αρχίσουν οι εργασίες εσωτερικού υδροχρωματισμού και ελαίσιοχρωματισμού του τέμπλου, καθώς και η πλακόστρωση του ημίσεως του δαπέδου του.

Επίσης εκλάσει και ο αριθμός των δωρεών των νέων εικόνων του τέμπλου, με τις παρακάτω τρεις (3) δωρεές των συμπατριωτών μας, αξίας 140 ευρώ έκαστη, ήτοι 1. Ανώνυμη κυρία, από τα Ιωάννινα, δώρησε την εικόνα της Παναγίας 2. Η οικογένεια Κων/νου Στεφ. Μπελεμέλη, από τη Λάρισα, δώρησε την εικόνα του Χριστού 3. Η οικογένεια Κων/νου Κωστάκη, από Ιωάννινα, δώρησε την εικόνα του ΙΩΑΝΝΗ του ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ.

Δ' ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΥ ΑΓΙΩΝ

ΠΑΝΤΩΝ: Δίπλα στον κυρίως Ναό

Μετά την αποπεράτωση των εργασιών επισκευής του παρεκκλησίου των Αγίων Πάντων, υπολείπονται οι εργασίες υδροχρωματισμού, πλακόστρωσης δαπέδου και κατασκευή νέου τέμπλου, με τέσσερις (4) νέες εικόνες: των ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ, του ΧΡΙΣΤΟΥ, της ΠΑΝΑΓΙΑΣ και του ΙΩΑΝΝΗ του ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ, που η αξία κάθε μιας, θα ανέλθει στα 150 ευρώ περίπου.

Για τις παραπάνω τέσσερις (4) εικόνες του τέμπλου, όσοι από τους συμπατριώτες και φίλους του χωριού μας, επιθυμούν να κάνουν κάποια δωρεά, μπορούν να τηλεφωνούν στα μέλη του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου και στα γνωστά τηλέφωνα. 26510 29304 ή 697 6657716 και 6937 022231, 26590 61174 για συνενόηση.

Ε' ΤΟ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΑΓΛΑΪΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΦ. ΜΠΟΥΤΣΙΑ: Τρίκαλα

Και εδώ το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, ύστερα από παραθύνους αγώνες του Αντιπρόεδρου του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου κ. Δημητρίου Μπιστάκη, για οκτώ (8) σχεδόν ολόκληρα χρόνια, βρίσκεται στην ευχά-

ΣΤ' ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΦΑΛΤΗ

Μετά την αναχώρηση (15-2-2003), του συμπατριώτη ιεροφάλη κ. Δημ. Μπεσίρη, για τη Λάρισα, για οικογενειακούς λόγους, όπως και πέρυσι, ο Ιερός μας Ναός, αντιμετώπισε σοβαρό πρόβλημα Ιεροφάλη και στις ημέρες Χριστουγέννων - Πρωτοχρονιάς, στερήθηκε Ιεροφάλη, παρά τις απεγνωσμένες προσπάθειες του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου. Την ημέρα των Φώτων λειτουργήσε ο Ιερός Ναός και τελέσθηκε ο Αγιασμός των Υδάτων, αφού το πρόβλημα Ιεροφάλη αντιμετώπισθηκε από τον Αντιπρόεδρο του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου.

Ύστερα από μεγάλες προσπάθειες, που καταβλήθηκαν από τον Αντιπρόεδρο και Ταμία του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε, στους συμπατριώτες και φίλους του χωριού μας, ότι το πρόβλημα του Ιεροφάλη λύθηκε, και από τις 18 Ιανουαρίου (Κυριακή), ο Ιερός Ναός έχει επίσημο Ιεροφάλη, τον κ. Ευάγγελο Γιούλη, γιο του Ιερέα και εφημεριών του συνοικισμού Τσούπελας - Πραμάντων.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο αισθάνεται την ανάγκη να εκφράσει και δημόσια τις ευχαριστίες του, προς τον ανωτέρω Ιεροφάλη, που πρόβλημα δέχθηκε να εξυπηρετήσει τον Ιερό μας Ναό.

Ζ' ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΥΔΡΟΜΥΛΟΥ

ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Την 11η Δεκεμβρίου 2003, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού, ύστερα από έγκριση της Ιεράς Μητροπόλεως Αρτης, παραχώρησε στην Κοινότητα Καλαρρυτιών, για 20ετή χρήση και με συμβολαιογραφική πράξη (υπ' αριθμ. 14848 Σύμβαση χρησιθάσειου), τον ιδιόκτητο, παιδαίο, χειμωδιακό υδρόμυλο, που βρίσκεται εντός του χωριού, στη θέση "Ραφτάνη".

Η ανωτέρω παραχώρηση έγινε, ύστερα από συνεννόηση του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου με την Κοινότητα προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η αποκατάσταση και συντήρηση του, από ειδικό πρόγραμμα της Περιφέρειας Ηπείρου. Για το σκοπό αυτό συντάχθηκε από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο και σχετική μελέτη, η οποία παραδόθηκε στον κ. Πρόεδρο της Κοινότητας και συγχωριανούς υπεβλήθη στην Περιφέρεια Ηπείρου, όπου ήδη βρίσκεται στη διαδικασία έγκρισης.

Η' ΕΥΧΕΣ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την Ανατολή του Νέου Έτους 2004, το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, εύχεται ολόψυχα σ' όλους τους συμπατριώτες και φίλους του χωριού μας: ΥΓΕΙΑ - ΕΙΡΗΝΗ - ΧΑΡΑ - ΕΥΤΥΧΙΑ - ΠΡΟΚΟΠΗ, με τη βοήθεια του Παναγιστού Θεού.

Αισθάνεται δε την υποχρέωση να ευχαριστήσει όλους, όσους με τις προσφορές τους το έτος 2003, μας βοήθησαν να επιτελέσουμε το θεάρεστο έργο, που αναθέσαμε. Η βοήθειά τους πιστεύουμε ότι θα συνεχισθεί και το έτος 2004.

Ακόμη θεωρούμε χρέος μας να ευχαριστήσουμε τους έγκριτους συμπατριώτες νομικούς της πόλεως των Ιωαννίνων κ.κ. Δημοσθένη Δημοσθένους, δικηγόρο και Σωτήριο Συγκούνα, Συμβολαιογράφο και τον κ. Σπυρίδωνα Φασούλα, δικηγόρο Αθηνών, για τη νομική τους στήριξη, σε θέματα (σοβαρά) του κληροδοτήματός μας των ακινήτων του Ιερού Ναού.

ΑΠΟ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ε Π Ι Σ Η Μ Α Ν Σ Ε Ι Σ

Στην έγκριτη εφημερίδα «**ΗΠΕΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ**» των αρχών Ιανουαρίου 2004, δημοσιεύτηκε άρθρο της δημοσιογράφου κ. **ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ** με τίτλο «**ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟΓΙΑ ΞΕΝΩΝΕΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ** - Προωθώντας τον αγροτουρισμό». Στο άρθρο αυτό αναγράφονται μεταξύ των άλλων και τα παρακάτω: Υπό τη σκέπη της Αγροτουριστικής Α.Ε. τον τελευταίο χρόνο πραγματοποιείται μια πιο συστηματική προσπάθεια, για την προσέλκυση ιδιωτών, προκειμένου να υλοποιηθούν επενδυτικά σχέδια στο χώρο του Αγροτουρισμού. Η Εταιρεία ενέκρινε πρόσφατα την υλοποίηση έξι προτύπων επενδυτικών σχεδίων σε συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς, που πρότειναν τα σχετικά προγράμματα. Μεταξύ των έξι προτύπων επενδυτικών σχεδίων βρίσκεται και η ανακατασκευή διατηρητέων κτιρίων στους Καλαρρύτες του Νομού Ιωαννίνων, προϋπολογισμού 1.600.000 ευρώ. Το επενδυτικό σχέδιο είχε κατατεθεί στην **Αγροτουριστική Α.Ε.**, στις αρχές του 2003 από **Ιδιωτική Αναπτυξιακή Εταιρεία των Καλαρρυνών**. Η Εταιρεία αυτή αποτελείται από ιδιοκτήτες παραδοσιακών διατηρητέων κτιρίων στον οικισμό, που ένωσαν

τις δυνάμεις τους προκειμένου να έχει καλύτερη τύχη η πρότασή τους. Πρόκειται για τρία κτίρια. Τα δύο θα μετατραπούν σε ξενώνες, ενώ το τρίτο θα γίνει εστιατόριο, τονίζει στον «**ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ**», ο Πρόεδρος της **Αγροτουριστικής Α.Ε. κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΤΑΛΗΣ**.

Ελπίζουμε, όλα αυτά να έχουν δόση αλήθειας και όλα να εξελιχθούν ομαλά και γρήγορα, γιατί τα δύο από τα τρία κτίρια άρχισαν ήδη να καταρρέουν.

Μια ενημέρωση από τον Πρόεδρο του Φορέα προς τα μέλη του Φορέα είναι αναγκαία, για το θέμα αυτό.

Με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινότητας Καλαρρυνών, πραγματοποιήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2003 «**ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**» στους Καλαρρύτες, στην οποία έλαβαν μέρος όλοι οι φορείς του χωριού μας και του Συνοικισμού της Κηπίνας. Τέτοιες συναντήσεις και με τέτοια θέματα, είμαστε βέβαιοι ότι θα έχουν και καλά αποτελέσματα.

Η δημιουργία και λειτουργία «**ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ**» στο χωριό μας είναι πλέον γεγονός. Το εκλεκτό ζεύγος των συμπατριωτών μας κ.κ. **ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΣ και ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΠ. ΜΟΥΣΑΦΙΡΗ** και τα παιδιά τους δημιούργησαν με πολύ μεράκι και κοπιαστική εργασία, ένα τέτοιο σπίτι στους Καλαρρύτες και μάλιστα κοντά στην πλατεία του χωριού που είναι εύκολο να το βλέπουν όλοι.

Το πεζοπορικό μονοπάτι Αγίου Γεωργίου Συρράκου - γέφυρας Κουιάσας είναι από τα ωραιότερα μονοπάτια της Ηπείρου. Σε πολλά σημεία το μονοπάτι αυτό έχει καταληφθεί από συστάδες δέντρων και θάμνων και έχει καταστεί αδιαπέραστο. Με λίγα εργατικά μεροκάματα, **φίλε Πρόεδρε της Κοινότητας**, μπορεί να γίνει πάλι προσπελάσιμο στους ορειβάτες και φυσιολάτες, με όλες τις ευεργετικές συνέπειες για το χωριό μας. Ο Σύνδεσμός μας, μόλις οκαιρός το επιτρέψει, θα σηματοδοτήσει το όμορφο πεζοπορικό μονοπάτι Αγίου Αθανασίου - Προφήτη Ηλία - Καμάρας - Αγίας Παρασκευής - Βρύση Μπαλτάς και Αγίων Αναργύρων.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗ

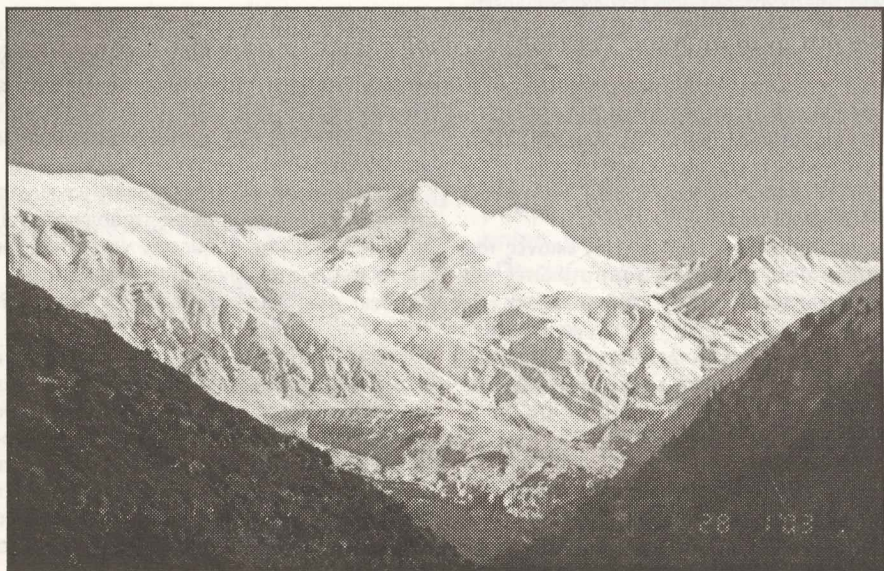
Στο κατώφλι της νέας χρονιάς, θέλω να ευχηθώ από την καρδιά μου στον κάθε Ηπειρώτη να έχει υγεία, οικογενειακή ευτυχία και επαγγελματική προκοπή.

Η χρονιά που πέρασε ήταν μια χρονιά προσαρμογής και χάραξης κατευθύνσεων για τη σημερινή Νομαρχιακή Αρχή. Αφουγκραζόμαστε τις ανάγκες των πολιτών - ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων - και είμαστε αρωγοί στους μικρούς και μεγάλους στόχους τους. Με προγραμματισμό, νοικοκυροσύνη και μελέτες δημιουργούμε τις υποδομές για την ανάπτυξη του Νομού.

Επιλέγοντας την πολιτικών των έργων, συνεχίζουμε να διεκδικούμε με αμείωτη ένταση από την κεντρική πολιτική εξουσία, τη σημερινή και αυτή που θα προκύψει από τις εκλογές, τους αναγκαίους πόρους για να έχει ο Νομός Ιωαννίνων τη θέση που του αξίζει στο νέο κοινωνικό περιβάλλον.

Ελπίζω ο θεσμός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης να αναβαθμισθεί περαιτέρω το νέο έτος, ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις των τοπικών κοινωνιών.

Τέλος, εύχομαι η ειρήνη να μην είναι μόνο μια επαναλαμβανόμενη πρωτοχρονιάτικη επιθυμία και να υπάρξει, επιτέλους, η πολιτική βούληση για να γευτούν τα αγαθά της τα παιδιά όλου του κόσμου.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΑΣ
Η κακαρδίτσα Τζουμέρκων (υψ. 2429 μ.) χιονισμένη

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Με ευλάβεια και κατανύξη εορτάστηκε η μνήμη του Προστάτη και Πολιούχου του χωριού μας Αγίου Νικολάου και παρουσία πολλών συμπατριωτών μας και φίλων του χωριού μας, τόσο στους Καλαρρύτες, όσο και στην Ελασσόνα - Θεσσαλίας από τον Πανθεσσαλικό Σύλλογο Καλαρρυντών «ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ».

Κατά την εκδήλωση μάλιστα του Πανθεσσαλικού Συλλόγου την Κυριακή 7 Δεκεμβρίου 2003 απαγγέλλθηκε από τον κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΡΑΠΤΗ (Συν/χο Δάσκαλο) το παρακάτω όμορφο ποίημα, που αποτελεί ένα ύμνο, για το ιστορικό χωριό μας.

ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

Στην οροσειρά της Πίνδου και στη Δυτική πλαγιά, είναι κει σκαρφαλωμένο, απ' τα χρόνια τα παλιά, το χωριό «ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ», με μεγάλη Ιστορία, που δεν έσκυψε κεφάλι, κατά την Τουρκοκρατία.

Ευγενείς οι κάτοικοί του, τίμιοι, εργατικοί, δίκαιοι και πατριώτες, και φιλόξενοι πολύ, αξιόλογοι τεχνίτες, Αγιογράφοι, ξυλουργοί, πολυευσπλαχνοι και θρήσκοι, ανθρωπιάς δημιουργοί.

Φκιάχναν πόρπες, με ασήμι, που τις ράβαν στα ζουνάρια, και τσαπράζια, που τα βάζαν, του χωριού τα παλληκάρια, ταμπακέρες για τους γέρους, δαχτυλίδια, σταυρουδάκια, σκουλαρήκια, που φορούσαν, κοπέλες, μικρά παιδάκια.

Αλυσίδες, σκεύη κάμναν, και σερβίτσια ασημένια, μ' επιμέλεια μεγάλη, ήταν καλοδουλεμένα, εξαπτέρυγα, εικόνες και λαβές από μαχαίρια, φκιάχναν οι καλαρρύτες, με τα ροζιασμένα χέρια.

Πέτρινα έχουν Γεφύρια, βρύσες, κι αρχοντικά, εκκλησιάκια, νερομύλους, καλντερίμια γραφικά, οδηγό τους και προστάτη, έχουν ετον Αη - Νικόλα, πούναι του χωριού στολίδι, και δεσπάζει τ' άλλα όλα.

Καλοτεχνικά χτισμένος, με σπονδή και με φροντίδα, που στηρίζουν οι πιστοί του, ο καθένας την ελπίδα, έχει μέσα για στολίδια, θαυμαστές Αγιογραφίες, που σπανίζουν στην Ελλάδα, τέτοιες άλλες εκκλησίες.

Τα νειάτα ας έρθουν για χορό, κοπέλες, παλληκάρια, με τ' ασημένια τα φλουριά, τσαπράζια και ζωνάρια, κι ας μπούνε όλα στη σειρά, ας μπούνε στην αράδα, να τα χειροκροτήσουμε, αυτή είναι η Ελλάδα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΑΠΤΗΣ
Συν/σος Δάσκαλος